

VÝVOJOVÁ DYSFÁZIE

20.února 2025, Jabok

Mgr. Michaela Voldřichová

▪ **NEUROVÝVOJOVÁ PORUCHA**

▪ **projevy již v raném věku**

- Přetrvávající obtíže v osvojování jazykových schopností a užívání jazyka
- Deficity v produkci (expresi) a/nebo porozumění řeči (receptci).
- významná omezení ve schopnosti komunikovat
- Překážka v učení i při vytváření sociálních a později profesních vztahů.
- Velmi častý společný výskyt s dalšími neurovývojovými poruchami (ADHD -porucha pozornosti s hyperaktivitou), vývojová dyspraxie nebo ve školním věku specifické vývojové poruchy učení (dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyskalkulie).
- Přestože se jedná o vývojovou poruchu, symptomy mohou v různé míře přetrvávat až do dospělosti

(AKL)

ETIOLOGIE

- v mnoha jednotlivých případech není známa
- významnou roli hraje genetika
- vliv prostředí (toxicita – chemické látky, alkohol, drogy, léky; těžká novorozenecká žloutenka; perinatální trauma atd.).

SYMPTOMY

- **JAZYKOVÉ ROVINY:**

- **LEXIKÁLNĚ SÉMANTICKÁ**

aktivní slovní zásoba, OVŘ

při receptivní formě vážne rozumění výrazům

- **MORFOLOGICKO SYNTAKTICKÁ**

věty krátké

nesprávné užívání nebo vynechávání spojek, předložek, koncovek

nesprávný pořádek slov

u sloves často chybí předpony či přípony

chybí zvratná zájmena (se, si)

- **FONOLOGICKO FONETICKÁ**

potíže ve sluchovém rozlišování hlásek (znělost, kvantita a kvalita samohlásek)

horší srozumitelnost řeči

komolení a zkracování slov, přesmykování slabik

- **PRAGMATICKÁ**

vážne použití řeči ke komunikaci s okolím (obtěžně navazují sociální kontakt, pasivní v komunikaci, mohou být i agresivní nebo naopak plačtivé z důvodu neschopnosti se dorozumět

všechno souvisí se vším

- **MOTORIKA**

- celková koordinace v hrubé i jemné motorice
- obtíže v grafomotorice a/nebo ve vizuomotorické koordinaci

- **KOGNITIVNÍ FUNKCE**

vnímání (percepce)

pozornost

paměť

- **EXEKUTIVNÍ FUNKCE**

Plánování

Rozhodování

VÝVOJOVÁ PORUCHA S CELOŽIVOTNÍMI NÁSLEDKY

- **Ve školním věku** - klinický obraz se mění

Jazykový deficit nemizí

těžkosti v učení (pochopení čteného textu, řešení slovních úloh, slohová cvičení)

často stanovena diagnóza specifická vývojová porucha učení (dyslexie, dysortografie či dysgrafie).

- **V adolescenci a dospělosti**

komunikační nejistota, přetrvávají obtíže s pamětí a pozorností

může se projevovat emoční labilita, nepřiměřené nebo nežádoucí chování, agresivita aj.

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA

- PAS
- MR